

_____ hokimligi
*maktabgacha va maktab ta'limi
boshqarmasi*

_____ maktabgacha va
*maktab ta'limi bo'limi tasarrufidagi
___-umumiy o'rta ta'lim maktabi
informatika va axborot texnologiyalari
fani o'qituvchisi*

_____ning
*2024-2025-o'quv yili 9-sinflar uchun
"Kampyuter savodxonligi" nomli*

**TO'GARAK
HUJJATLARI**

To'garak a'zolari haqida ma'lumot

<i>N^o</i>	Familiya ismi va sharifi	Tug'ilgan sanasi	Sinfi	Manzili (to'liq)	Ota-onasi (Ismi sharifi)	Telefon (uy yoki mobil)	Izoh
<i>1.</i>							
<i>2.</i>							
<i>3.</i>							
<i>4.</i>							
<i>5.</i>							
<i>6.</i>							
<i>7.</i>							
<i>8.</i>							
<i>9.</i>							
<i>10.</i>							
<i>11.</i>							
<i>12.</i>							
<i>13.</i>							
<i>14.</i>							

15.							
16.							
17.							
18.							
19.							
20.							
21.							
22.							
23.							
24.							
25.							
26.							
27.							
28.							
29.							
30.							

O'tkazilgan xona _____

**2024-2025-o‘quv yili 9-sinflar uchun “Kampyuter savodxonligi” nomli to‘garagining
ISH REJASI**

№	Yillik ish reja mavzulari	Soat	Sana	Izoh
1.	Ta’lim maqsadlari	1		
2.	Kompyuter qurilmalari va dasturiy ta’minot	1		
3.	Ichki qurilmalar	1		
4.	Tashqi qurilmalar	1		
5.	Tizim dasturiy ta’minoti	1		
6.	Kompyuter tizimining asosiy komponentlari	1		
7.	Operatsion tizimlar	1		
8.	Kompyuter turlari	1		
9.	Kompyuter turlari	1		
10.	Yangi texnologiyalarning ta’siri	1		
11.	Kvant kriptografiyasi	1		
12.	Virtual reallik	1		
13.	Kiritish va chiaarish aurilmalari	1		
14.	Grafik planshet	1		
15.	Bosim sensorlari	1		
16.	Ma’lumotni bevosita kiritishda foydalaniladigan qurilmalar	1		
17.	Magnit chiziqlarni o’qish qurilmasi	1		
18.	Chiqarish qurilmalari va ulardan foydalanish	1		
19.	Matritsali printer	1		
20.	Xotira qurilmalari va ma’lumot almashish vositalari	1		
21.	Portativ va yechiladigan qattiq disklar	1		
22.	Kompyuter tarmoqlari va ulardan foydalanish	1		
23.	Kompyuter tarmoqlari va ulardan foydalanish	1		
24.	Wi-Fi orqali tarmoqqa ulanish	1		
25.	Tarmoq muammolari va kommunikatsiya	1		
26.	ATning bandlikka ta’siri	1		
27.	Veb sayt dizaynerlari	1		
28.	Mikroprotessorli uy qurilmalari	1		
29.	AT jihozlaridan uzoq muddat foydalanishning sog‘liqqa ta’siri	1		
30.	O‘lchov dasturlari	1		
31.	Analog signallar va raqamli signallar	1		
32.	Boshqaruv dasturlaridagi mikroprotessorlar	1		
33.	Modellashtirish dasturlari	1		
34.	Tizimning xizmat davri	1		
35.	Loyihalash	1		
36.	Ishlab chiqish va sinab ko‘rish	1		
37.	Xavfsizlik texnikasi qoidalari	1		
38.	Elektron pochta orqali spam tarqatish	1		

39.	Auditoriyaning bahosi	1		
40.	Internetni nazorat qilish	1		
41.	Kommunikatsiya	1		
42.	Internetdan samarali foydalanish	1		
43.	Fayllar boshqaruvi	1		
44.	Turli fayl turlari va ulardan foydalanishni aniqlang	1		
45.	Saqlash yoki uzatish uchun fayl hajmini kamaytirish	1		
46.	Tasvirlarni joylashtirish va tahrirlash uchun dastur uskunalaridan foydalanish	1		
47.	Tasvirning tomonlar nisbatini o'zgartirish	1		
48.	Tasvirning yorqinligi va kontrastini o'zgartirish	1		
49.	Maqsad va auditoriyaga mos hujjat yaratish uchun dasturiy uskunalardan foydalanish	1		
50.	Hujjatga matn va raqamli ma'lumotlarni kiritish	1		
51.	Hujjatga imzo maydoni kiritish	1		
52.	Hujjatga tasvirlar to'plamini joylashtirish	1		
53.	Korporativ brend va unga xos stil	1		
54.	Korporativ brendga xos stilga muvofiq hujjat tayyorlash	1		
55.	Sahifa slayd izchilligini ta'minlash	1		
56.	Xatolarni tekshirish uchun dasturlardan foydalanish	1		
57.	Xatolarni tekshirish usullari	1		
58.	Grafik yoki diagramma yaratish	1		
59.	Nuqtali diagramma va grafiklar	1		
60.	Diagramma va grafiklarga yorliq qo'shish	1		
61.	Diagrammaga ikkilamchi ma'lumotlar seriyasini qo'shish	1		
62.	Matn va sahifa maketini formatlash	1		
63.	Ma'lumotlar bazasi tuzilmasini yaratish	1		
64.	Ma'lumotlarni boshqarish	1		
65.	Ma'lumotlarni taqdim etish	1		
66.	Obyektlarni to'g'ri joylash	1		
67.	Taqdimot slaydlarini yaratish uchun mos dastur imkoniyatlaridan foydalanish	1		
68.	Ma'lumotlar modelini yaratish	1		

Mavzu: Ta’lim maqsadlari

Maqsadlar:

a) ta’limiy- o‘quchilarga bugungi mavzuga oid bilim va tushunchalar berish, informatika va axborot texnologiyalari (IAT) fani bo‘yicha tadqiqot olib borish, mustaqil fikrlash, yangi amaliy ko‘nikmalarini shakllantirish.

b) tarbiyaviy- o‘quvchilar mustaqil ishlashga o‘rgatish, o‘quvchilar bilimlarni boyitish va yangi bilim berish.

d) rivojlantiruvchi- o‘quvchilarning mavzuga oid bilimlarini va raqamli texnologiyalar bo‘yicha ko‘nikmalarini rivojlantirish.

Mashg‘ulot turi: ta’lim beruvchi, interfaol.

Mashg‘ulot o‘tish metodi: aqliy hujum, aralash, interfaol.

Mashg‘ulot jihozi: kompyuter, multimedia, slaydlar, mavzuga oid ko‘rgazmalar, elektron materiallar.

Mashg‘ulotning borishi:

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

II. Uyga vazifani so‘rash: a) Savol – javob o‘tqazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

Axborot va kommunikatsiya texnologiyalari elementlari deyarli barcha sohalarida uchraydi. Ushbu bobda AKT tizimlarining imkoniyatlari va jamiyatga ta’siri keng yoritiladi.

Siz avvalo texnik ta’minot, dasturiy ta’minot va ularning o‘zaro farqini o‘rganasiz. Keyin kompyuter tizimining texnik komponentlari, operatsion tizimlarva ularning turlari bo‘yicha nazariy bilimlarni egallaysiz. Va nihoyat rivojlanayotgan texnologiyalar va ularning hayotimizga ta’siri bilan tanishasiz.

1.01-rasm. An’anaviy kompyuter tizimi. 1.01 Kompyuter qurilmalari va dasturiy ta’minot Har qanday kompyuter tizimi asosan ikki qismdan tashkil topadi. 1.01-rasmda an’anaviy kompyuter tizimi aks etgan bo‘lib, u texnik ta’minotlar va dasturiy ta’minotdan iborat. Bu bo‘limda kompyuterning texnik qurilmalari va ularning komponentlari haqida o‘rganasiz. Shuningdek, dasturiy ta’minot, ularning qismlari hamda dasturlarva operatsion tizim orasidagi farqni bilib olasiz.

Kompyuter qurilmalari kompyuter tizimining jismoniy komponentlari sanaladi. Boshqacha aytganda, kompyuterning qo‘l bilan ushlasa bo‘ladigan barcha qismi qurilma hisoblanadi. Bularga sistema bloki, monitor, klaviatura, sichqoncha, printer, fleshka, shuningdek, sistema blokining ichki qismlari, masalan, qattiq disk, asosiy plata, videokarta kabilar misol bo‘ladi. Asosiy plata: kompyuterdagi CPU, RAM va boshqa qismlarga quwat taqsimlovchi, ularning o‘zaro aloqasini ta’minlovchi komponent. Qurilma komponentlarining harxil turi bor, hatto mobil telefon ham mittigina texnik komponentlardan iborat. Ular telefon korpusi ichida joylashadi, shuning uchun bir qarashda ko‘zga tashlanmaydi. Lekin korpusni yechib qarasangiz, o‘nlab kichik qurilmalarga ko‘zingiz tushadi. Ularni qo‘l bilan ushlash mumkin. Demak, telefon ham qurilmalardan tashkil topgan. Dasturiy ta’minot — kompyuterda maxsus amallarni bajarish uchun yaratilgan muayyan ko‘rsatmalar to‘plamidir. Kompyuter tizimining ishlashi uchun qurilmalar va dasturiy ta’minot birdek zarur.

1.01-rasm. An’anaviy kompyuter tizimi.

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o‘tilgan mavzu mustahkamlanadi.

V. Mashg‘ulotni yakunlash: to‘garak a’zolarini yutuq va kamchilliklarini muhokama qilish, rag‘batlantirish.

VI. Uyga vazifa: yangi mavzuni to‘liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

Sana: “ ___ ” _____ 20__-yil. Sinflar: ___ To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Kompyuter qurilmalari va dasturiy ta‘minot

Maqsadlar:

a) ta‘limiy- o‘quchilarga bugungi mavzuga oid bilim va tushunchalar berish, informatika va axborot texnologiyalari (IAT) fani bo‘yicha tadqiqot olib borish, mustaqil fikrlash, yangi amaliy ko‘nikmalarini shakllantirish.

b) tarbiyaviy- o‘quvchilar mustaqil ishlashga o‘rgatish, o‘quvchilar bilimlarni boyitish va yangi bilim berish.

d) rivojlantiruvchi- o‘quvchilarning mavzuga oid bilimlarini va raqamli texnologiyalar bo‘yicha ko‘nikmalarini rivojlantirish.

Mashg‘ulot turi: ta‘lim beruvchi, interfaol.

Mashg‘ulot o‘tish metodi: aqliy hujum, aralash, interfaol.

Mashg‘ulot jihozi: kompyuter, multimedia, slaydlar, mavzuga oid ko‘rgazmalar, elektron materiallar.

Mashg‘ulotning borishi:

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

II. Uyga vazifani so‘rash: a) Savol – javob o‘tqazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

Stol kompyuteri va noutbuk

Stol kompyuterida (desktop) asosan sistema bloki, alohida monitor, klaviatura va sichqoncha bo‘ladi. Odatda u stol ustiga joylashtiriladi, shuning uchun desktop(o‘zbekcha — stol usti) deb ataladi. Shuningdek, “all in ones” (barchasi birda) deb nomlanuvchi stol kompyuterlari ham mavjud. Bunday kompyuterlarda qurilmalar monitor ichiga o‘rnatiladi. Aytish kerakki, ikkala turdagi kompyuter ham portativ emas. Noutbukda (laptop) esa monitor, klaviatura va sensorli panel bitta portativ korpusga birlashtirilgan bo‘ladi. Bu mavzu bo‘yicha mazkur bobning 1.04-bo‘limida batafsil tanishasiz.

Apparat ta‘minoti (Hardware)

Sistema bloki ichida ko‘plab boshqa qismlar joylashgan bo‘ladi. Uning ko‘rinishi va o‘lchami turlicha, odatda ustunsimon — minora shaklida bo‘ladi. Asosiy plata sistema blokidagi asosiy qism bo‘lib, unda CPU, operativ xotira, boshqa qurilmalar uchun kengaytirish slotlari kabi ichki komponentlar joylashtiriladi. Sistema blokida ma‘lumot fayllari va dasturlarni saqlash uchun qattiq disk, CD va DVD disklarni o‘qish hamda yozish imkonini beruvchi diskovod ham bo‘ladi.

Sistema bloki tarkibidagi boshqa qurilmalarga audiokarta, videokarta, kuler (sovitish mexanizmi) kabilar kiradi. Klaviatura, sichqoncha yoki sensorli panel/trekpadd kabi qurilmalar kompyuterga ma‘lumot kiritish uchun xizmat qiladi. Shuning uchun ular “kiritish” (“Input”) qurilmalari deb ham ataladi. Ushbu qurilmalar yordamida foydalanuvchi kompyuter bilan muloqot o‘rnatadi. Monitor kompyuterdan ma‘lumot chiqarish (“Output”) qurilmasi hisoblanadi. U kompyuter ishini to‘liq tashkil qilishga yordam beradi. Kompyuter qurilmalarini bir necha toifaga bo‘lish mumkin:

- Kiritish qurilmalari ma‘lumotni kompyuterga ki uchun xizmat qiladi va ular periferiya qurilmalar ataluvchi toifaga ham mansubdir. Ularning keng tarqalgan turlari: klaviatura, sichqoncha, sensorli panel, mikrofon, shtrix-kod rider, skaner, raqamli kamera, joyстик.

- Protssessor kiritish qurilmasi orqali kompyuterga kelib tushgan ma‘lumotlar asosida turli amallarni bajaradi.

- Chiqarish qurilmalari protssessor ishining natijasini aks ettirishga xizmat qiladi. Chiqarish qurilmalari ham tashqi qurilmalar toifasiga mansubdir. Ularning eng keng tarqalgan turlari: printer, karnay, plotter, proyektor, ekran.

- Xotira qurilmasi kompyuterdagi barcha ma‘lumotlar va dasturiy ta‘minotni saqlashga xizmat qiladi

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o‘tilgan mavzu mustahkamlanadi.

V. Mashg‘ulotni yakunlash: to‘garak a‘zolarini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag‘batlantirish.

VI. Uyga vazifa: yangi mavzuni to‘liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

Maktab MMIBDO‘ _____ sana _____ 20__yil

Sana: “ ___ ” _____ 20__-yil. Sinflar: ___ To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Ichki qurilmalar

Maqsadlar:

a) ta’limiy- o‘quvchilarga bugungi mavzuga oid bilim va tushunchalar berish, informatika va axborot texnologiyalari (IAT) fani bo‘yicha tadqiqot olib borish, mustaqil fikrlash, yangi amaliy ko‘nikmalarini shakillantirish.

b) tarbiyaviy- o‘quvchilar mustaqil ishlashga o‘rgatish, o‘quvchilar bilimlarni boyitish va yangi bilim berish.

d) rivojlantiruvchi- o‘quvchilarning mavzuga oid bilimlarini va raqamli texnologiyalar bo‘yicha ko‘nikmalarini rivojlantirish.

Mashg‘ulot turi: ta’lim beruvchi, interfaol.

Mashg‘ulot o‘tish metodi: aqliy hujum, aralash, interfaol.

Mashg‘ulot jihozi: kompyuter, multimedia, slaydlar, mavzuga oid ko‘rgazmalar, elektron materiallar.

Mashg‘ulotning borishi:

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

II. Uyga vazifani so‘rash: a) Savol – javob o‘tqazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

• boshqaruv bloki (CU) — kompyuterning turli qismlarini boshqarish uchun mas‘ul. CU xotiradagi ko‘rsatmalarni o‘qiydi, interpretatsiya qiladi va signallarga aylantiradi, natijada kompyuterning hisoblash uchun mas‘ul boshqa qismlari faollashadi.

• kesh — o‘ta yuqori tezlikdagi xotira uchun mas‘ul. Ko‘rsatmalar va ma’lumotlardan nusxa oladi va zarur bo‘lganda qayta joylaydi. Yuqorida keltirilgan kompyuter hisoblash amallari qanday bajarilishini tushunish uchun ikkilik sanoq tizimi haqida tushunchaga ega bo‘lish kerak.

Ikkilik sanoq tizimi 0 va 1 raqamlaridan iborat. Bu tizim hisoblash jarayonida kommutator qurilmaning “yoniq” yoki “o‘chiq” ekanini ifodalash uchun qo‘llanadi. Kompyuterlar ma’lumotni ikkilik sanoq tizimida saqlaydi va qayta ishiyadi. Masalan, kompyuter “B” harfini 01000010 sifatida saqlaydi. Ma’lumotlar nollar va birlardan iborat qatorlar ko‘rinishida saqlanadi. Chunki kompyuter “salom” yoki “o‘qituvchi” kabi so‘zlarni yoki “49” kabi sonlarni tushunmaydi; u faqat yoniq yoki o‘chiq elektr signallarini tushunadi. Bu signallar 0 (signal yo‘q) yoki 1 (signal bor) kabi ifodalanadi. Qolgan narsalar elektr signallarining mavjud yoki mavjud emasligi kombinatsiyalaridan iborat bo‘ladi. Bir signal birligining nomi (0 yoki 1) “bit” (inglizcha binary digit - “ikkilik raqam” jumlasining qisqartmasi) deb ataladi.

Kompyuter bir nechta bitlarni birlashtirib, turli ma’lumotlarni taqdim etadi. Masalan, 01000001 “A” harfini, 01000010 esa “B” harfini bildiradi.

Ahamiyat qilsangiz, har ikki misoldagi A va B harflari sakkizta bitdan iborat. Buning sababi, aksariyat hollarda sakkiz bit o‘zaro birga foydalaniladi. Sakkiz bit birgalikda bir baytni tashkil qiladi.

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash: o‘tilgan mavzu mustahkamlanadi.

V. Mashg‘ulotni yakunlash: to‘garak a‘zolarini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag‘batlantirish.

VI. Uyga vazifa: yangi mavzuni to‘liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

veb-saytimiz: Zokirjon.com

Zokirjon.com veb-sayti orqali o'zingiz uchun kerakli ma'lumotlarni yuklab oling.

Zokirjon Admin bilan

90-530-68-66, 91-397-77-37 nomerga telegram orqali bog'lanishingiz yoki nza456, nza445 izlab telegramdan yozishingiz so'raladi.

Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida javob beriladi.

9-sinf informatika fanidan 68 soatli "Kompyuter savodxonligi" to'garakni to'liq holda olish uchun telegramdan yozing.

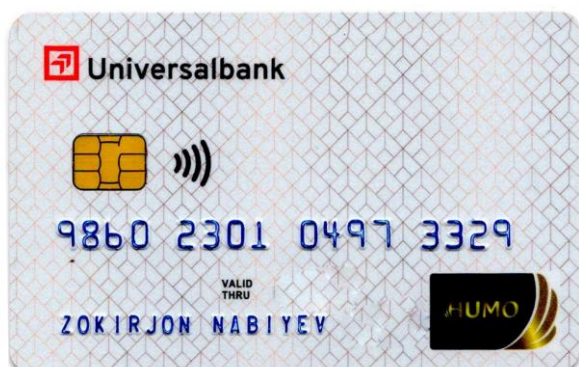
Narxi: 30 ming so'm

Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

90-530-68-66 ov uchun: **HUMO 9860230104973329**

Plastik egasi Nabiyev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.
To'liq holda olganingizdan so'ng:
Faqat o'zingiz uchun foydalaning.
Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.
Internet orqali veb-saytlarga joylamang.
Kanal va gruppalariga tarqatmang.

**OMONATGA
HIYONAT QILMANG.**

Bizni hizmatdan foydalanib qulay imkoniyatga ega bo'ling!

Bizda maktablar uchun quydagi hujjatlar mavjud

- 1. 1-11-Sinflar uchun sinf soati ish reja va konspektlari**
- 2. 1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan to'garak hujjatlari**
- 3. Sinf rahbar hujjatlari**
- 4. Metodbirlashma hujjatlari**
- 5. Ustama hujjatlari**
- 6. 1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan konspektlar**
- 7. 1-11-Sinflar uchun Ish rejalar (Taqvim mavzu rejalar)**
- 8. Maktab ish hujjatlari**
- 9. Direktor ish hujjatlari**
- 10. MMIBDO' ish hujjatlari**
- 11. O'IBDO' ish hujjatlari**
- 12. Psixolog hujjatlari**
- 13. Xotin-qizlar qo'mitasi ish hujjatlari**
- 14. Kutubxona mudirasi ish hujjatlari**
- 15. Besh tashabbus hujjatlari**
- 16. Ochiq dars ishlanmalar, taqdimotlar, slaydlar**